

NANSZÁKNÉ DR. CSERFALVI ILONA

főiskolai tanár

Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola
Debrecen

Gondolatok tanévkezdéskor

Az iskolában megváltozik a gyerek napi időbeosztása

Sok szülő úgy hiszi, csak jót tehet a gyereknek, ha még egy évig óvodában hagyja. Más viszont amint lehet, beírattja az iskolába, még ha nem érett is a gyerek.

Az iskolakezdést semmiképpen sem szabad hanyagul kezelni. Az iskolakészültségről az óvodapedagógus dönt. Az általa írt jellemzésben egyértelműen megfogalmazza, javasolja-e vagy sem, hogy a gyerek iskolába menjen. Ő a szakember, döntését már csak a gyermek jövőjének érdekében is el kell fogadnunk.

Az iskolai tanulmányok megkezdésére alkalmas gyerek az óvodában alulmotivált lesz újabb ismeretek elsajátítására, nincs lehetősége a fejlődésre, de az sem segíti a fejlődését, ha korán lesz iskolás. Az új helyzethez és elbírálásokhoz igazodni kell a gyereknek, pszichésen és fizikailag is fel kell nőnie. Az iskolában a fő tevékenysége a tanulás lesz, s megváltozik a gyerek napi időbeosztása. Kudarokat él meg akkor, ha nem tud megfelelni az iskolai követelményeknek, nem tud megfelelően teljesíteni, s képességei lemaradnak a fejlődésben. Ha nem lesz sikere, egyre kevesebb lesz az önbizalma, elbizonytalanodik, romlik a tanulmányi eredménye, s nem lesz olyan hajtóerő, ami új ismeretek elsajátítására ösztönzi. Mindezek kihatnak további életére, sőt a pályaválasztásra is. Vizsgálatok bizonyítják, hogy ma sok gyerek már hátrányokkal indul az óvodából, mert biológiaiailag fejletlen, ezért kisiskoláskorban bizonyos képességek fejlődése elmarad, a felső tagozatban motiválatlanok, nem tanulnak, a könyvet sem veszik kezükbe, s középiskolában nem jelentkezik a pályaaorientáltság. A család és az intézményes nevelés összhangját, együttműködését sürgeti a gyermekek kompetenciáinak fejlesztése.

A tanítói image

Az image a személyiségünknek a mások számára érzékelhető része, az a kép, amelyet mások kialakítanak rólunk, azaz arculatformálás. Az image-t tudatosan alakítjuk, fejlesztjük bizonyos célok eléréséért. Magába foglalja gondolkodásunkat, külsőnk, stílusunkat, kommunikációnkat. Mondataink, tekinteteink, mozdulataink, öltözékünk képet fest rólunk. Az arculatformálásnak az a lényege, hogy megtaláljuk magunkat, saját arcunkat.

A tanító számára fontos, hogy szimpatikus legyen, mások szemében vonzó, elfogadják, elismerjék, szeressék. Ehhez néhány műhelytitkot kell megtanulnunk, elsajátítanunk: a tanító legyen elérhető, engedje magához az embereket, a tanítványokat, szülőket, a hallgatóit. A közvetlenséghez fontos, hogy megismerjenek bennünket. Fogadjuk el mások segítségét, hiszen segíteni legalább olyan jó, mint szeretni. Ugyanakkor mi is segítsünk másoknak. Ismerjük el munkatársaink erőit, eredményeit, hiszen a dicséret a siker forrása. Igyekezzünk mindenkit a keresztnévén szólítani, tanítványainknak ez a pozitív üzenet. Törekedjünk a derűs, kiegyensúlyozott, nyugodt, természetes viselkedésre.

Számunkra nagyon lényeges a szakmai munka kialakítása, amihez rátermettség, szakmai felkészültség, jó intellektus, érett személyiség, pozitív jellemvonás szükséges.

Vizsgálatok bizonyítják, hogy a sikeres pedagógus kedvelt a tanítványok, a szülők, a tanárok körében, érdeklődő, nyitott személyiség. További fontos tulajdonságokkal is rendelkezik: megértő, vidám, játékos, igazságos, segítőkész, kedves, vonzó küllemű, megköveteli az ismereteket. Szereti, élvezi a munkáját, diákjai szeretnek iskolába járni, érdeklődők, kíváncsiak, jó a problémamegoldó készségük, jól teljesítenek, kiegyensúlyozottak, szívesen vállalnak külön feladatokat.

A tanítványainktól tudjuk, hogy elutasítják azokat a tanítókat, akik cinikusak, gorombák, durvák, igazságtalanok, részrehajlók, nem teljesítik a szavukat, kiszámíthatatlanok, bosszúállók, rosszul magyaráznak.

A gyerekek számára fontos, hogy a tanítók öltözködben milyen színeket használnak, mennyire tudnak titkot tartani, megtartják-e az ígéretüket, úgy kritizálnak-e, hogy egyben alternatívákat is ajánlanak, és nem mondanak elmarasztalót tanár kollégáikról.

A tanítónak érdemes figyelmet fordítani a tanteremre is, hiszen az is sok mindent elárul róla. Jelentős szerepe van a terem elrendezésében, belső díszítésében, ami tükrözi személyiségét. Képet fest a munkához való viszonyáról, munkastílusáról, teljesítményéről.

Munkánkban nélkülözhetetlenek az információk és ezek felhasználása, hasznosítása. Az embereket különböző csoportba oszthatjuk az információk birtoklása szerint: a sas típusú rendelkezik a legtöbb információval, ők a jó kapcsolatokkal rendelkező vezetők, s ezeket jól is hasznosítják. A delfin típusú sok információval rendelkezik, de nem használja ki (tehetséges emberek, de nem ambíciózusak). A kígyó típus kevés információval rendelkezik, de jól hasznosítja. A teknősbéka típus kevés információra tesz szert, és ezzel nem tud mit kezdeni, ő az átlagember.

Figyeljünk az információk kezelésére, érdemes több forrásból ellenőrizni, s azt is tudatosítsuk, melyikkel tudunk esélyt teremteni.

Az image-hoz tartozik a hatékony munkavégzés is, képességeinknek, érdeklődésünknek megfelelően legyen feladatunk, felelősségünk, tartsuk be az alapvető kommunikációs szabályokat, legyünk pontosak, segítsük munkatársaink beilleszkedését, az intézményen belüli jó hangulatot.

Ezekhez kell elsajátítani azokat a készségeket, ismereteket, amelyek segítik a szakmai érvényesülésünket, s ez nem más, mint a karrierépítés alapja.

„Közoktatási vezető” szakos hallgatók bemutatkozása

A Budapesti Műszaki Egyetem másfél évtizede szervezi a „Közoktatási vezető” szakos hallgatók képzését. Feladatuk közé tartozik, hogy kutatást végeznek részben az évfolyamdolgozatokhoz, részben a diplomamunkájuk részeként, részben önálló témákhoz kapcsolódva. Az észak-magyarországi regionális kutatási központ két éve kutatja a „XXI. század és a pedagógus” című témakört. Ebbe a munkacsoportba tartoznak Debrecen, Miskolc és Nyíregyháza regionális csoportjai, amelyeknek a tagjai 2006 áprilisában közösen mutatták be kutatási eredményeiket. A szimpóziumoknak három fő vonulatát lehetett nyomon követni. Az elsőbe a XXI. század kihívásai a pedagógusokkal szemben, a pedagógus szerepváltozásai és az Európai Unió elvárások témakörei tartoztak.